

NAŠ GLAS

DROGA
d.o.o. PORTOROŽ

INTERNA IZDAJA

»Naš glas« izdaja podjetje Droga d.o.o. Portorož. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Predsednica uredniškega odbora Sonja Požar. Odgovorna in glavna urednica Lilijana Ivanek - Pečar. Fotografija Jadran Rusjan. Tisk tiskarna VeK Koper, v nakladi 800 izvodov. List dobijo člani kolektiva brezplačno.

LETO XXXV

DECEMBER 1993

ŠT. 3

BESEDE NIMAJO DRUGE CENE KOT CENO DUŠE, KI JO IZRAŽAJO !

(R.Rolland)

Novoletni čas je primeren trenutek za premislek o tem, kdo smo, kam smo namenjeni, kaj resnično potrebujemo in kaj je najpomembnejše.

Velik izziv za uredništvo - še večji, če naj se Naš glas na nove dogodke odzove na nov način, s svežimi in prošnjimi zaznavanji ter vrednotami.

Tokratni prispevek nosi pečat iskanja nove zasnove glasila. Vsaka številka glasila bo obravnavala in obdelovala neko glavno, osrednjo in aktualno temo. Tokrat je to na novo zasnovan informacijski sistem v DROGI. Nosilno temo bodo spremljale oblikovane informacije oziroma novice, združene v bolj ali manj stalne rubrike. V to številko glasila smo umestili rubrike DROGA in lastninjenje, Drogini novi izdelki, Sindikalni kotiček, Še pomnite, Drogovci....

Rubrike ne bodo nespremenljive in večne, temveč se bodo prilagajale predvsem potrebam bralcev in aktualnim dogodkom v DROGI.

S tem namenom tudi najavljam in opozarjamo na rubriko " NAŠ GLAS ODGOVARJA ". Izkoristite jo za Vaša vprašanja, mnenja in predloge. Vsak Vaš prispevek bo več kot dobrodošel.

Predstavitev novega koncepta glasila bom zaokrožila še z nekoliko neobičajnim novoletnim voščilom, ki prenaša misli najpomembnejših mislecev iztekajočega se stoletja.

Resnica je modrost, ki pripada vsem. In kot vsaka modrost je tudi ta zelo preprosta : povejte resnico, vzemite si čas, poslušajte, spoštujte svoje občutke, spoštujte druge ljudi, zaupajte vase, dejanj se lotite s pogumom in radostite se.

SREČNO 1994 !

UREDNIŠTVO

*Vsem sodelavkam in
sodelavcem ter njihovim
najbližjim želim izpolnitev
osebnih želja in uspešno
leto 1994!*

MATJAŽ ČAČOVIČ
direktor

DROGA IN LASTNINJENJE

ZNANI LASTNIKI DROGE

V letu 1994 bo znana lastninska struktura DROGE. Kakšna bo ?

Preden skušam odgovoriti na to vprašanje, moram poudariti, da je **predhodno potrebno določiti vrednost podjetja**. Le - to je moč ugotoviti tako, da ocenimo vrednost zemljišč, objektov, opreme, terjatev, zalog in ostalih stvari, s katerimi razpolaga podjetje. Vrednost podjetja pa lahko ugotovimo tudi tako, da ocenimo, kakšen položaj ima na trgu in kakšne so njegove perspektive.

DROGA je bila že enkrat ocenjena in sicer tedaj, ko je MAN vložil sredstva kot dokapitalizacijo - **ponovna cenitev pa je potrebna zaradi Zakona o lastninskem preoblikovanju**. Na cenitev bodo v določenem smislu vplivali tudi popravki (če bo slučajno do njih prišlo) na podlagi revizijskega pregleda SDK, ki je že v teku.

Z namenom, da bi ugotovili, kakšna je klima med zaposlenimi glede privatizacije, smo v podjetju izvedli anketo, s katero naj bi vsi zaposleni (osebno) izrazili svoje stališče do NAČINA in OBLIKE PRIVATIZACIJE. Ugotovitve ankete bodo pripomoček pri sestavljanju programa lastninjenja. V okviru programa **bomo pozvali tudi BIVŠE ZAPOSLENE, UPOKOJENCE in SVOJCE**, da pristopijo k lastninjenju DROGE.

KDO BO NOVI LASTNIK DROGE?

Najprej je potrebno povedati, da je 10% lastnine DROGE že v rokah znanega lastnika, to je podjetja MAN iz Velike Britanije. Preostalih 90% lastnine pa naj bi bilo v rokah :

1. DRŽAVE

- 10% preko Sklada za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
- 10% preko Sklada za Odškodninske zahtevke
- 20% preko Sklada za razvoj.

2. ZAPOSLENIH, BIVŠIH ZAPOSLENIH, UPOKOJENCEV IN NJIHOVIH OŽJIH DRUŽINSKIH ČLANOV

- 15% (okvirni procent)

Do tu so zadeve dokaj jasne, kaj pa **PREOSTALIH 45 % LASTNIŠTVA** ?

Glede na to, da verjetno zaradi relativno velike vrednosti DROGE ne bo moč doseči vseh 20% lastništva iz naslova certifikatov, bo država dobila še nadaljnjih (cca) 5%. Vse do tu gre za tako imenovano "brezplačno" lastništvo, saj niti državi niti zaposlenim ni bilo potrebno dati lastnih sredstev za lastninski delež.

Od tu naprej pa se začne **PRAVO** lastninjenje, ko je

potrebno angažirati lastne prihranke. Kakšne so možnosti ?

Za DROGO bi bilo najugodnejše, če bi se vsaj 1/3 zaposlenih v DROGI odločila za nadaljnjo privatizacijo v obliki t.i. **NOTRANJEGA ODKUPA**, to pomeni, da bi vsak zaposleni **PRISPEVAL LASTEN DENAR**. Del denarja oziroma 20% vsote je potrebno plačati takoj, ostalo pa v roku 4 let, s tem da je dan popust pri nakupu lastninskih deležev v višini 50%.

Sedaj nastopi bistveno vprašanje, **KOLIKO LASTNIH SREDSTEV NAJ SE VLOŽI, KJE JIH DOBITI IN KAJ PRIČAKUJEMO OD VLOŽENIH SREDSTEV !**

KOLIKO SREDSTEV VLOŽITI je predvsem odvisno od vrednosti podjetja in željenega lastniškega deleža. Ocene se gibljejo od 500 - 1.000 DEM takoj oziroma do 10.000 DEM skupno v 4 letih na zaposlenega.

VIR ZA LASTNINSKI NAKUP posameznikov so njegovi prihranki ali kredit. Plače, ki bi jih obračunali kot lastniški delež, predstavljajo za podjetje stroške in odliv prispevkov in davkov; prav tako finančni rezultati poslovanja ne omogočajo takega načina. Kredite za nakup lastniških deležev **BO MOČ PRIDOBITI** s tem, da bo verjetno v njih določilo, da če kredit ne bo odplačan v roku, preide lastniški delež v roke kreditodajalca.

KAJ LAHKO PRIČAKUJEMO OD VLOŽENEGA DENARJA ? Gre predvsem za možnost **pri upravljanju podjetja** preko organov upravljanja (skupščina, upravni odbor), **za udeležbo pri dobičku** (preko dividend). Če podjetje dobro posluje in če bodo zaposleni imeli tudi večinski paket delnic, bo usoda DROGE v rokah zaposlenih. Verjetno je ob vsem tem, vsaj na kratek rok, manj pomembno, če bo udeležba na dobičku (dividendi) manjša, kot bo obrestna mera za isti vložek v banki.

Kot zaključek bi veljalo povedati sledeče. Če je interes posameznika **dolgoročno zaposlitev v DROGI**, če se s **podjetjem identificira** in ga **želi upravljati**, in ne nazadnje, če se **na delovnem mestu dobro počuti**, se mu ne bo težko odločiti za **vnovčitev certifikata in naložbo lastnih sredstev v DROGO**.

MATJAŽ ČAČOVIČ

Že v tem trenutku se pojavlja cel kup različnih vprašanj o lastninjenju in lastniških certifikatih. Zato bomo v bližnji prihodnosti pripravili posebno številko glasila, v katerem bomo natančno opisali potek lastninjenja, postopke, povezane s certifikati, in odgovorili na Vaša številna vprašanja.

Zato Vas naprošamo, da svoja vprašanja napišete na kuponček v rubriki **NAŠ GLAS ODGOVARJA** in ga pošljete v uredništvo.

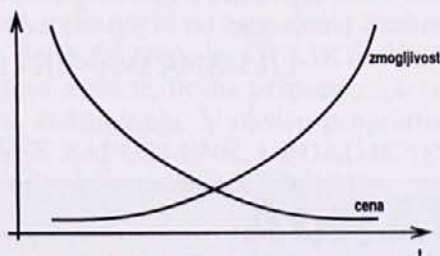
AKTUALNA TEMA

INFORMATIKA V DROGI

1. KRATEK PREGLED RAZVOJA INFORMATIKE V DROGI

Računalništvo in z njim povezana informatika sta se v DROGI začela razvijati že v 70-ih letih. Razvoj je šel približno vzporedno z razvojem tehnologije računalništva. Najpomembnejša dejstva, ki označujejo svet računalništva že od teh prvih let, so:

- tehnologija strojne opreme (hardvera),
- tehnologija programske opreme (softvera),
- tehnologija izdelave obdelav,
- razmerje cena/zmogljivost:

V razvoju računalništva in informatike so tipična tri obdobja, ki se prav dobro skladajo z dekadami:

- 70.leta - centralni računalniki s paketnimi obdelavami,
- 80.leta - centralni in mini računalniki z interaktivnimi obdelavami,
- 90.leta - računalniške mreže (LAN, WAN) in osebni računalniki.

Ta dejstva so odločilno vplivala na razvoj računalništva tudi v Drogi, ki je prav tako prešel več karakterističnih obdobj.

1973-1986 - obdobje centralizirane informatike in paketnih obdelav

Konec leta 1973 Droga najame skupaj z Mehanotehniko, Regionalno zdravstveno skupnostjo in SOZD HP IBM-ov System-3 in začne pripravljati paketne obdelave podatkov.

Karakterističen postopek pri taki obdelavi je:

- uporabniki dostavijo podatke na papirju v službo AOP v paketu,
- specializirane delavke v AOP (vnašalke podatkov) vnesejo podatke na računalniški nosilec podatkov (luknjane kartice, kasneje diskete),
- AOP obdela pakete podatkov in jih predela v informacije,
- AOP dostavi informacije na papirju uporabnikom.

Značilne obdelave so:

- materialno poslovanje, glavna knjiga, saldakonti, osebni dohodki ipd. Število ljudi v našem AOP (enoti za avtomatsko obdelavo podatkov) je precejšnje, tudi do 25.

AOP uporablja IBM-ov System 3 ter nekatere mehanografske stroje (DARA) do leta 1982, nato se preusmeri na srednje velik računalnik Honeywell 6/57 (prvi Drogin računalnik z možnostjo interaktivnega, se pravi, neposrednega dela z računalnikom preko terminala).

1986-1990 - obdobje centralizirane informatike in deloma interaktivnih obdelav.

Leta 1986 Droga nabavi srednje velika računalnika Honeywell Bull DPS7/507 (računovodske obdelave IFIS) in 6/20(fakturiranje). AOP izdela vse obdelave, razen obdelave osnovnih sredstev, ki jo Droga odkupi od Hmezada.

Za to obdobje je značilno približevanje računalniških orodij končnim uporabnikom - omogočeno je direktno delo z računalnikom. V tem obdobju je kot tipičen primer nastala računovodska obdelava IFIS ter deloma fakturiranje. Uporabniki direktno vnašajo podatke na računalniške medije (diske) s posameznimi zaključenimi posegi (transakcijami), AOP skrbi za pravilnost programov, večina informacij je še vedno paketno obdelanih.

Pojavljajo se prvi osebni računalniki. Nastane prva obdelava za osebni računalnik (kredit v finančni službi), ki teče od leta 1987 do danes. Uporabniki niso več toliko navezani na svoj AOP center in ustvarjajo informatiko vse bolj samostojno. V Drogi se začnejo pojavljati splošno uporabni programi (urejevalnik besedil Wordstar, preglednica Lotus, sistem osebne baze podatkov Dbase III Plus, Framework itd).

Uporaba osebnih računalnikov (PC-jev) je opazna predvsem v planu in analizah ter v razvoju.

Število ljudi v AOP se postopoma zmanjšuje in jih je 1990 le še 13, vse manj je zajemalk podatkov.

1990-> Obdobje distribuiranih obdelav in osebnih računalnikov

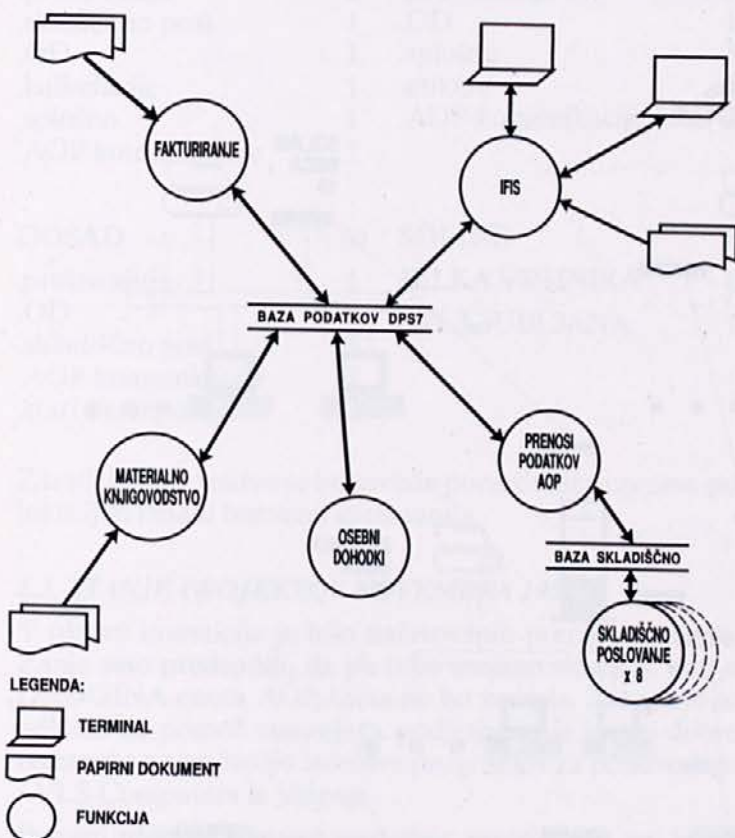
Z letom 1990 se AOP razpolovi na Drogin in Delamarisov del, količina dela z obdelavami pa ostane praktično enaka, AOP se z delom novejšje opreme tudi fizično preseli iz Izole v Portorož na Senčno 2.

Leta 1991 AOP s pomočjo zunanega sodelavca uvede prvo pravo distribuirano obdelavo na osebnih računalnikih - skladiščno poslovanje in likvidiranje dospelij. Značilnost te obdelave je njena lokacijska porazdelitev - podatki nastajajo in se obdelujejo na več lokacijah, uporabniki so sami odgovorni za pravilnost podatkov. Tipična slika tokov in procesiranja podatkov je prikazana na sliki: (slika 1)

AKTUALNA TEMA

slika 1

Tokovi in procesi podatkov v starem sistemu (DPS 7/507)

Nabavljenih je nekaj novih osebnih računalnikov (razvoj, skladišča, plan, AOP) in ustrezna programska oprema (preglednica QuattroPro, nova verzija urejevalnika besedil Wordstar, računalniško oblikovanje DesignCad 2 in Corell Draw!, operacijski sistem Windows). AOP stalno spremlja razvoj računalniške tehnologije in poskuša bistvene novosti vpeljati tudi v Drogi.

Jeseni 1991 v Drogi dozori spoznanje, da je potrebno investirati v računalniško informatiko, če se želi njene prednosti s pridom uporabiti tudi pri možni drugačni organiziranosti Droge. AOP zbere informacije o možnih variantah razvoja informatike v Drogi, dokler januarja 1992 ne nastanejo trije končni predlogi. Za enega od teh se poslovodstvo Droge februarja 1992 tudi odloči.

2. POSODOBITEV INFORMACIJSKEGA SISTEMA V DROGI

Osnovne hipoteze, na katerih so jeseni 1991 nastali predlogi za posodobitev računalniškega informacijskega sistema, so bile (žal natančen model poslovnega sistema Droge ter njegove informacijske potrebe tedaj niso bile znane):

- porazdelitev informacijskih funkcij po posameznih lokacijah,
- možnost popolne osamosvojitve informacijskih funkcij po lokacijah,

- neodvisnost od proizvajalcev strojne opreme,
- prilagodljivost informacijskega sistema spremembam poslovnega sistema,
- prioriteta obdelav (prodaja, nabava, fin.računovodski sistem, proizvodnja),
- enostavna nadgradnja informacijskega sistema (tako strojno kot programsko),
- neodvisnost od izdelovalcev obdelav (Droga mora imeti dostop do originalnih programov, če jih izdelajo delavci AOP ali zunanji sodelavci),
- maksimalno in enostavno vključitev delavcev AOP Droga v razvoj informacijskega sistema.

Na naše povpraševanje po kompletnem računalniškem inženiringu nam je štirinajst ponudnikov poslalo 18 ponudb. V okviru sektorja poslovne informatike smo se na podlagi navedenih zahtev ter dodatnih omejitev (finančna višina investicije) odločili predlagati tri variante, pri čemer smo izpostavili varianto, ki smo jo ocenili za najkvalitetnejšo. Poslovodstvo Droge se je februarja 1992 dokončno odločilo za eno izmed variant, pri tem prevladali kriteriji razširjenosti v Sloveniji, nižjih stroškov vzdrževanja in nižje začetne investicije (sistem lokalnih računalniških mrež Novell z osebnimi računalniki kot postajami).

S tem je bila sprejeta tudi odločitev za glavne dobavitelje opreme:

LANCom iz Maribora za strojno opremo (razen delovnih postaj),

VLS Computers iz Velenja za izdelavo programov (proizvodnja, nabava in skladiščno poslovanje).

Kasneje smo se za nabavo delovnih postaj dogovorili še s podjetjem ECO iz Ajdovščine, ker aranžma s prvotno izbranim dobaviteljem ni uspel.

2.1. GRAFIČNI PRIKAZ KONČNE (MAKSIMALNE) RAZPOREDITVE OPREME

(Opomba: prikazane so maksimalne potrebe po delovnih postajah (180), v sami investiciji je bila predlagana nabava samo osemdeset delovnih postaj, na sliki ni tiskalnikov).

V toku izvedbe se je v Drogi izdelal koncept organizacije, ki je seveda vplival na razporeditev opreme (slika 2).

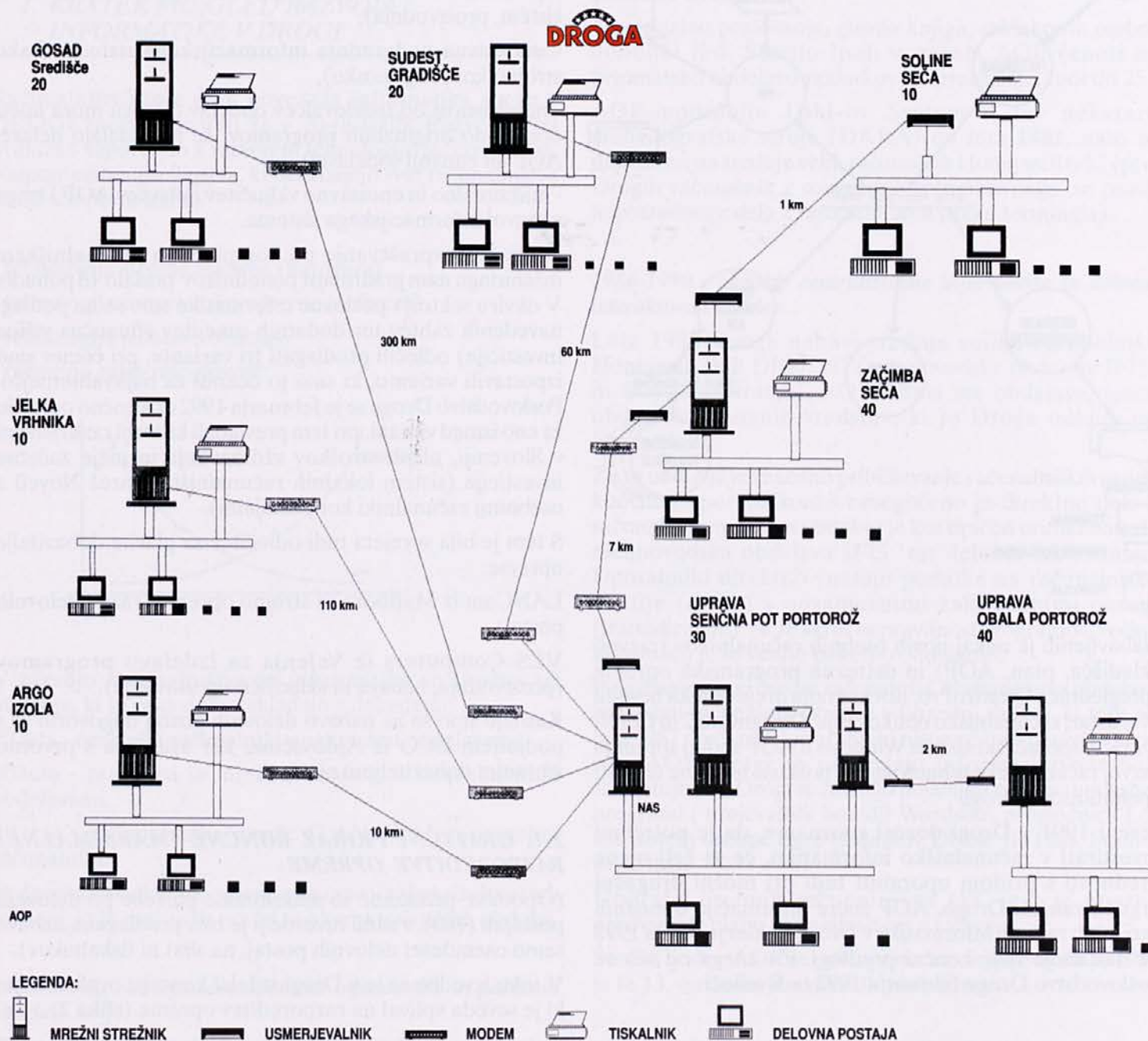
2.2. STANJE OPREME OKTOBRA 1993

	PLAN	STANJE	NABAVLJENO
1. LOKALNE MREŽE	8	7	7
2. MREŽNI STREŽNIKI	8	8	8
3. DELOVNE POSTAJE	80	107	62
4. MREŽNI TISKALNIKI	8	6	6
5. LOKALNI TISKALNIKI	po potrebi	40	12
6. KOMUNIK. STREŽNIKI	1	/	/
7. KOMUNIK. POSTAJE	7	6	6
8. MODEMI	po potrebi	11	6

AKTUALNA TEMA

slika 2

Lokacijska razporeditev (oddaljenost, število delovnih postaj)

Poleg tega imamo še vedno računalniški sistem 7/507 ter 6/20 s pripadajočimi terminali.

Razporeditev delovnih postaj po lokacijah je sedaj (oktober 93, brez terminalov starega stroja) taka:

UPRAVA	25	SENČNA	36	ZAČIMBA	19
.saldakonti	6	.prodaja	2	.splošno	1
.prodaja	5	.skladiščno posl.	2	.AOP-razvoj	11
.nabava	4	.plan	3	.AOP-komunikacije	3
.zun.trgovina	5	.kadrovska evid.	1	.staro nerazporej.	4
.fin.slужba	3	.fin.knjig.	3	.okvara	1
.splošno	2	.OD	2		
.AOP-komunikacija	1	.osn.sredstva	1		
				.razvoj	4
				.kontrola kval.	2
				.proizvodnja	6
				.skladiščno posl.	2
				.OD	1
				.AOP-razvoj	1
				.AOP-komunikacije	1
				.stari nerazporej.	2

AKTUALNA TEMA

ARGO	7	SUDEST, ZL. POLJE	9
.proizvodnja	2	.proizvodnja	3
.skladiščno posl.	1	.OD	1
.OD	1	.splošno	3
.kalkulacije	1	.etikete	1
.splošno	1	.AOP-komunikacije	1
.AOP-komunikacije	1		

GOSAD	6	SOLINE	3
.proizvodnja	1	JELKA VRHNIKA	1
.OD	1	SKL.LJUBLJANA	1
.skladiščno posl.	1		
.AOP-komunikacije	2		
.stari nerazporej.	2		

Zaradi bližnje selitve se bo seveda porazdelitev opreme po lokacijah kmalu bistveno spremenila.

2.3. STANJE PROJEKTOV NOVEMBRA 1993

V okviru investicije je bilo načrtovanih precej projektov. Zanje smo predhodili, da jih tako majhna skupina, kot je DROGINA enota AOP, sama ne bo zmogla. Zato smo se odločili za pomoč zunanega podjetja, ki je imelo dobre reference na področju izdelave programov za proizvodnjo - VLS Computers iz Velenja.

Prvotni načrt je obsegal naslednje projekte, ki naj bi jih uresničil VLS v sodelovanju z DROGINIM AOP (navajamo tudi nosilce projektov):

Glavna knjiga	AOP Rogelja
Saldakonti	VLS
Mat. knjigovodstvo	AOP Nussdorfer
Prodaja	VLS
Nabava	VLS
OD	VLS
Proizvodnja	VLS

Načrtovano je bilo, da bodo nekatere obdelave, katerih nosilec je bil VLS, po zaključku projektov prevzeli v vzdrževanje sodelavci AOP (saldakonti, prodaja, nabava, OD). Prvih šest projektov naj bi se zaključilo že jeseni 1992, proizvodnja v vseh obratih pa do konca 1993.

Žal so se začetne priprave precej zavlekle (podpis pogodb, dobava strojne in programske opreme, šolanje), tako da se je z računalniškim delom na projektih začelo šele v avgustu 1992 namesto aprila 1992.

Poleg tega so nosilstvo nekaterih navedenih projektov prevzeli sodelavci AOP, ki so morali tako poleg normalnega dela vzdrževanja obstoječih obdelav na starih strojih istočasno razvijati nove obdelave. Pojavile so se potrebe po nekaterih obdelavah, ki so bile v prvotnem načrtu vključene v druge projekte (prenos podatkov, vzdrževanje šifrantov, transport).

Stanje projektov v začetku novembra 1993 je:

.TRŽENJE			
.CENTRALNA PRODAJA	AOP Lipovec	DA	
.POTNIŠKA PRODAJA	AOP Lipovec	TEST	
.MATER. POSLOVANJE	AOP Nussdorfer	DA	TEST
.IFIS			
.SALDAKONTI	AOP Rogelja	DA	TEST
.GLAVNA KNJIGA	AOP Rogelja	DA	TEST
.OSEBNI DOHODKI	AOP J.Šorgo	DA	
.PROIZVODNJA			
.ZAČIMBA	VLS	DA	
.ARGO	VLS		TEST
.SUDEST, ZLATO POLJE	VLS		TEST
.GOSAD	VLS		TEST
.NABAVA	VLS	DA	
.PRENOS PODATKOV	AOP Lipovec, VLS	DA	
.VZDRŽEVANJE ŠIFRANTOV	AOP Mahne	DA	
.TRANSPORT	AOP Stibilj	TEST	

Načrtujemo, da bodo vsi projekti razen proizvodnje in potniške prodaje zaključeni do konca leta 1993, proizvodnja v profitnih centrih pa do 31.7.1994.

2.4. PRIKAZ FINANČNEGA STANJA INVESTICIJE OKTOBRA 1993

(vsi zneski so v nemških markah):

	PLAN	PORABLJENO
STROJNA OPREMA	712.551	484.800
PROGRAMSKA OPREMA		
. ORODJA	17.000	
. OBDELAVE	67.000	54.000
IZOBRAŽEVANJE AOP	18.200	6.300
OSTALO	40.000	12.400
SKUPAJ	838.751	557.500

2.5. PREDVIDENE NABAVE DO KONCA INVESTICIJE

Najpomembnejši stroški bodo:

- .vzpostavitev telefonske povezave med lokalnimi mrežami
- .komunikacijska strojna in programska oprema
- .tiskalniki po potrebi
- .dodatne delovne postaje po potrebi.

AKTUALNA TEMA

3. INFORMATIKA DROGE V PRIHODNOSTI

Najpomembnejši premik bo v smeri vedno večje odgovornosti uporabnikov pri delu z računalniškim informacijskim sistemom. S tem se spreminja tudi vloga AOP, katerega glavne funkcije bodo:

- .organizacija vzdrževanja strojne opreme,
- .nadzor, varovanje in vzdrževanje baz podatkov,
- .vzdrževanje obstoječih obdelav,
- .vzdrževanje in nadzor nad računalniškimi komunikacijami,
- .nadzor in varovanje dostopa do računalniških sistemov,
- .svetovanje pri nabavi računalniške opreme,
- .izobraževanje uporabnikov,
- planiranje strateškega razvoja informatike,
- .izdelava novih programov v okviru sprejetih projektov.

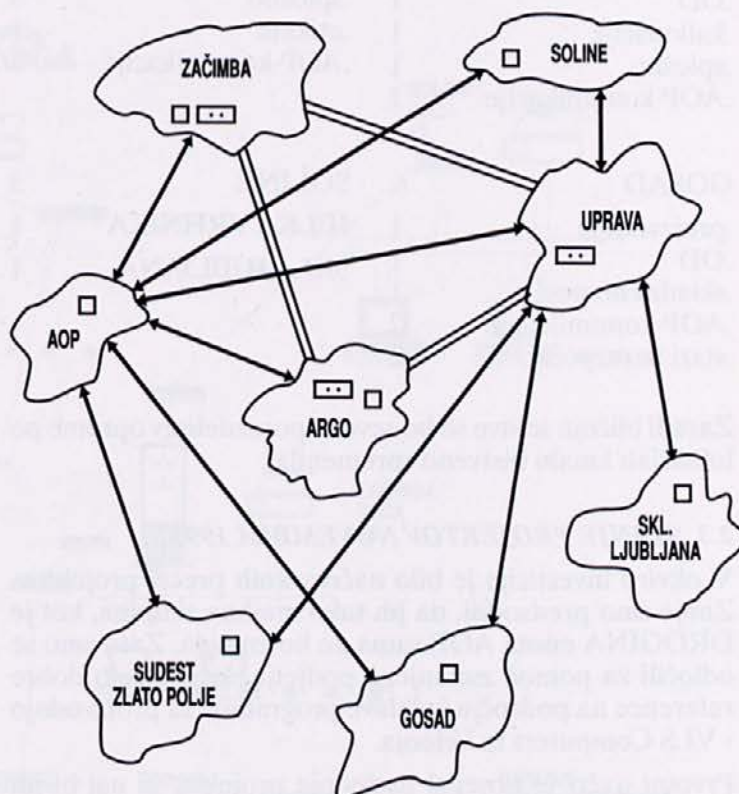
Skoraj v celoti se bo izgubila funkcija izvajanja obdelav v AOP, saj bo prešla v roke uporabnikov. Pri izdelavi novih obdelav se bo potrebno vedno bolj naslanjati na specializirane zunanje inštitucije, saj majhnost enote AOP trenutno ne omogoča specializiranih znanj. V AOP so sedaj:

- 1 vodja enote,
- 1 tajnica,
- 2 organizatorja,
- 4 projektanti (eden za določen čas),
- 1 skrbnik osebnih računalnikov,
- 2 skrbnika lokalne mreže,

Bistveno se spreminja informacijski sistem. Teža opravi v AOP se prenaša na vzdrževanje komunikacij, prenos, sinhronizacijo in varovanje podatkov, vzdrževanje doma narejenih obdelav. To kompleksnost lepo kažeta sliki, na katerih se vidi razporeditev lokalnih mrež in njihove povezave ter tokovi in procesiranje podatkov (slika 3, 4).

slika 3

Prikaz lokalnih računalniških mrež

LEGENDA:

- ===== STALNE POVEZAVE (NAJETE TELEF. LINIJE)
- OBČASNE TELEFONSKE POVEZAVE
- . . □ SPECIALNE KOMUNIKACIJSKE NAPRVE (POVEZAVA RAČ. MREŽ)
- KOMUNIKACIJSKA POSTAJA

Droga je nabavila kar nekaj obdelav pri zunanjih dobaviteljih, zato ima sedaj podpisanih nekaj pogodb z zunanjimi podjetji za vzdrževanje računalniških obdelav (z mesečnimi stroški v DEM):

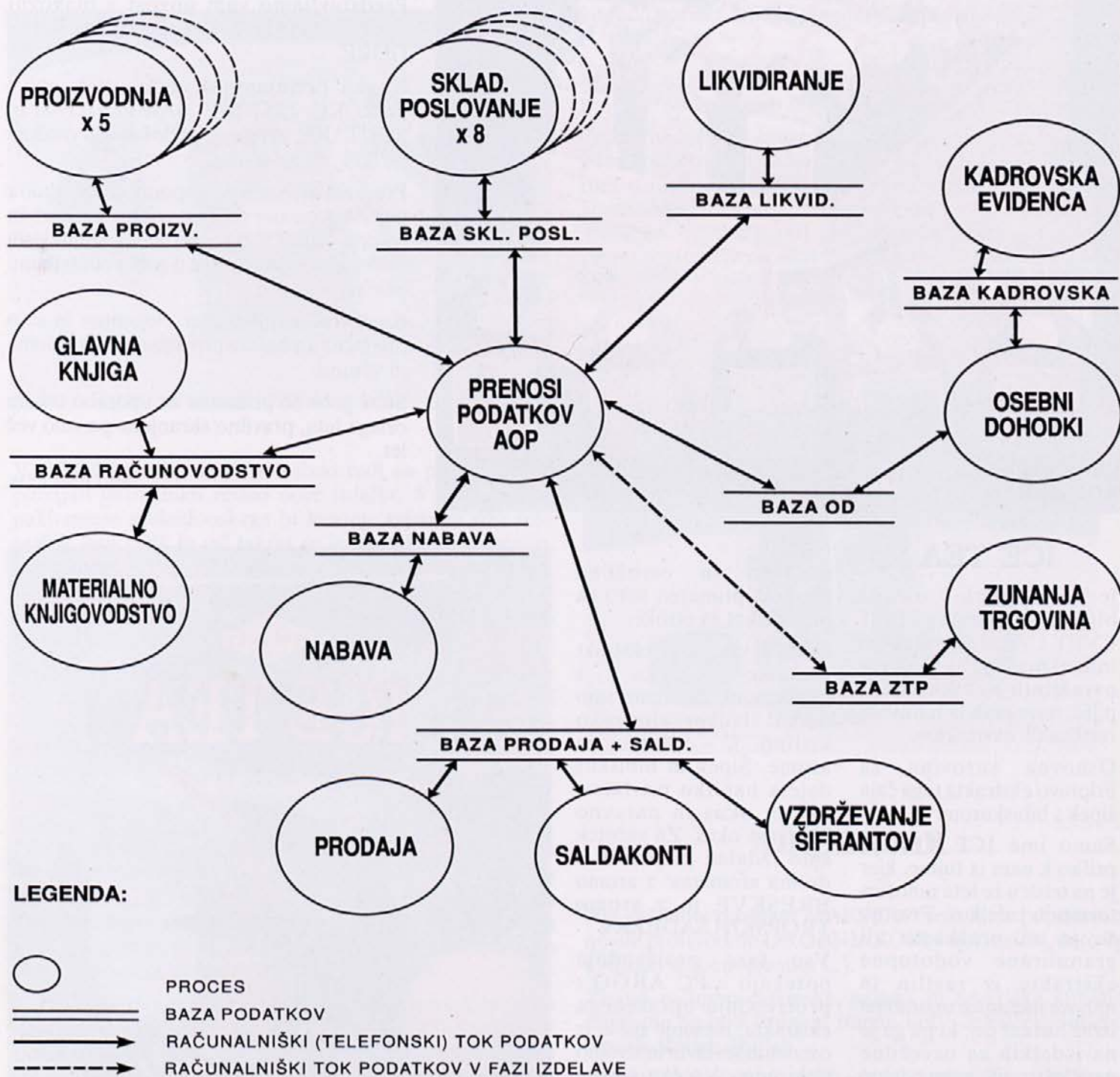
.proizvodnja, nabava, skl.poslovanje	VLS Velenje	2000
	(oziroma do 1.2.1994 4000)	
.zunanja trgovina	HARPHA Koper	250
.kadrovska evidenca	MAOP Ljubljana	100
.skladiščno poslovanje	RR Ljubljana	60
.osnovna sredstva	ALTAIR Portorož	50
.register poslovnih partnerjev	SDK	

AKTUALNA TEMA

slika 4

Tokovi in procesi podatkov v novem sistemu

V prihodnosti predvidevamo razvoj naslednjih področij:

- uporaba črtne kode v skladiščnem poslovanju,
- računalniška izmenjava podatkov z drugimi podjetji,
- priključitev na javne baze podatkov,
- celovita podpora potniški prodaji,
- devizni saldakonti,
- poslovodni informacijski sistem,
- elektronska pošta.

Zaradi specifičnosti in zahtevnosti projektov se bomo morali tudi tu nasloniti na znanje zunanjih institucij ob hkratnem maksimalnem naporu tako delavcev AOP kot uporabnikov računalniškega informacijskega sistema. In za konec: če bo Droga želela ostati uspešno podjetje, bo morala nujno hoditi vstric tudi z razvojem računalništva in stalno vlagati v dopolnjevanje informacijskega sistema (v hardver, v softver in predvsem v znanje, tako delavcev AOP kot uporabnikov).

RADO LIPOVEC

DROGINI NOVI IZDELKI

SUHE GOBE

Predstavljamo vam novost v blagovni znamki GOSAD. To je novi program SUHE GOBE.

Kupcu ponujamo 4 vrste suhih gob : JURČKE, LISIČKE, ŠAMPINJONE in SHIITAKE, pakirane v celofanskih vrečkah po 30 g, 50 g ali 80 g.

Program uvajamo postopoma - začeli smo z najbolj poznano gozdno gobo - jurčkom in gojeno shiitako, o kateri se v zadnjih letih veliko govori in piše kot o gobi z zdravilnimi učinki.

Kvalitetna surovina ter elegantna in zelo privlačna embalaža privablja kupce doma in v tujini.

Suhe gobe so primerne za uporabo tekom celega leta, pravilno shranjene pa celo več let.

HELENA ČOK

ICE TEA

je nov izdelek v okviru blagovne znamke 1001 CVET. Uvršča se v skupino instant praškov za pripravo osvežilnih nealkoholnih pijač, narejenih iz naravnih rastlinskih ekstraktov.

Osnovna surovina za pripravo ekstrakta tega čaja šipek s hibiskusom.

Samo ime ICE TEA je prišlo k nam iz tujine, kjer je na tržišču že leta množica tovrstnih izdelkov. Prvotno se je za praškaste ali granulirane vodotopne ekstrakte iz rastlin in njihove mešanice uporabljal izraz instant čaj, ki pa ga je na izdelkih za osvežilne napitke izrinilo komercialno ime **ice tea**. Ime se uporablja za instant ali že pripravljene napitke in sugerira tudi način uživanja (ledeno hladen ali z ledom). Kot osnovo za ice tea v tujini večinoma uporabljajo ekstrakt pravega čaja.

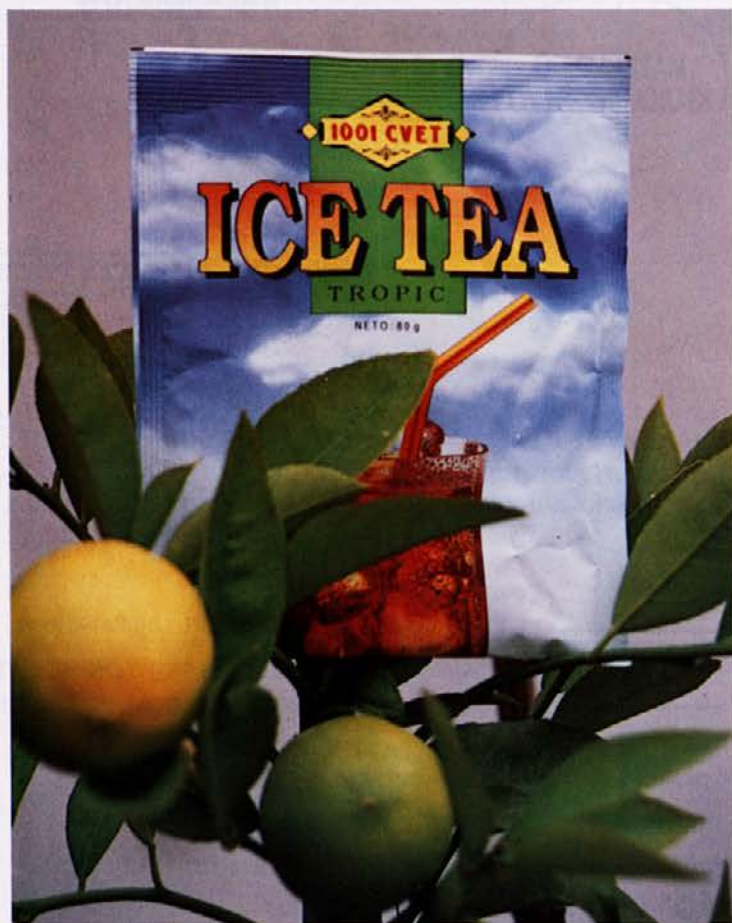
Osnova za ice tea so torej uprašeni rastlinski ekstrakti. Želeli smo razviti kakovosten, atraktiven,

naraven in osvežilen napitek, primeren tako za odrasle kot za otroke.

Odločili smo se za ekstrakt mešanice šipka s hibiskusom, kateremu smo dodali sladkor, citronsko kislino, C - vitamin in arome. Šipek in hibiskus dajeta napitku privlačno barvo, okus in naravno kiselkast okus. Za začetek smo izdelek pripravili z dvema aromama: z aromo BRESKVE in z aromo TROPSKIH SADEŽEV.

Vse faze proizvodnje potekajo v PC ARGON : proizvodnja uprašenega ekstrakta, mešanje mase iz osnovnih sestavin in strojno pakiranje. Vrečke z 80 g vsebine so namenjene družinski pripravi ; za 1 liter napitka. Večje pakiranje po 800 g pa je namenjeno gostincem.

ICE TEA uživamo hladen, zelo ohlajen ali z ledom. Priprava je zelo preprosta, saj je prašek popolnoma topen v hladni vodi. Pitje ledenega čaja postaja popularno tudi pri nas in je

vezano predvsem na poletne mesece. Kot naravna osvežilna pijača lahko uspešno konkurira ostalim vrstam osvežilnih pijač,

predvsem umetnim, in si tako odpira možnost prodaje preko celega leta.

LJUBICA NAGY

DROGINI NOVI IZDELKI

RIŽ - 800 G VREČKA

V DROGI vemo, da je potrebno tudi na področju riža ponujati potrošniku vedno nove izdelke. S predelavo in pakiranjem makedonskega in kasneje tajskega riža smo pričeli leta 1981 in od takrat se je marsikaj spremenilo. Ščesoma smo prešli na **kvalitetnejši riž italijanskega izvora**. Pred nekaj leti smo tržišču ponudili tudi **OLUŠČEN NEPOLIRAN RIŽ** (t.i. **RJAVI RIŽ**) ter **PARBOILED RIŽ** (riž, ki se ne razkuha).

Pred letom smo pričeli s pakiranjem različnih sort riža (odtod tudi bela in rumena embalaža). Strah, da bi prodali več sorte kot druge, je bil neutemeljen. Ravno nasprotno - potrošniki so se presenetljivo dobro odzvali in že dobro razlikujejo različne sorte riža.

Z veseljem vam predstavljam zadnjega novorojenčka v družini rižev **ZLATO POLJE RIŽ - 800 g VREČKA**. Osnovno vodilo, s katerim smo se soočili pri odločitvi za nov izdelek, je bilo: "Ponuditi potrošniku cenovno izredno zanimiv izdelek, vendar na isti kvalitetni ravni, ki je osnova vsem izdelkom iz družine **ZLATO POLJE**." Prodaja tega izdelka v zadnjih mesecih lahko brez dvoma potrdi, da smo potrošnikovo zaupanje popolnoma opravičili.

Kljub temu moram pripomniti, da je nov izdelek le težko ugledal luč sveta, kajti spoprijeti smo se morali s problemi neustreznih folij za vrečko in z nefleksibilnostjo pakirnega stroja. Te probleme smo uspešno rešili, zahvaljujoč se odličnemu sodelovanju med "RAZVOJEM" (katerega žal ni več kot celovite organizacijske enote) in sedanjim PC ZLATO POLJE. Za uspešno realizacijo tega projekta so zaslužni prav vsi: od dizajnerja in tehnologa za embalažo pa do strojnikov, ki so rade volje priskočili na pomoč pri testiranju embalaže.

Izdelek **RIŽ 800 g VREČKA** odlikujejo naslednje dobre lastnosti:

- vrečka iz posebne vrste materiala, ki rižu omogoča "dihanje", kar je izredno pomembno za ohranitev njegovih lastnosti,

- kvalitetna sorta riža LIDO (1. kvaliteta),
- prijeten dizajn,
- ugodna cena (med najugodnejšimi na tržišču).

Večina riža se žal ne more pohvaliti z navedenimi prednostmi, zato vam nov izdelek toplo priporočamo.

Tudi v bodoče ne bomo stali križem rok. Razmišljati je potrebno o razširitvi asortimana tudi na 1/2 kg škatlico, pa tudi o možnosti pakiranja dolgozrnatega azijskega ali ameriškega riža (posebej zanimivo za severno Slovenijo). Treba bo racionalizirati predelavo in pakiranje riža ter zmanjšati stroške na enoto izdelka. A o tem kdaj drugič.

VILI KLEVA

DROBNJAK

Naš začimbni program MAESTRO smo letos popestrili z novim proizvodom DROBNJAKOM v steklenički, neto 7g (*Allium schoenoprasum* L.).

Znano začimbo evropske, azijske in ameriške kuhinje poznamo še pod drugimi imeni, kot: čbulček, šintlec, šintlah, šintlek, šnitlah.

Pogosto jo srečamo v naših vrtovih kot majhno, do 30 cm visoko večletno rastlino, ki spada k isti družini kot čebula in česen. Njene cevaste temno zelene lističe uporabljamo sveže ali posušene v različnih jedeh. Po okusu in vonju spominja na čebulo, le da deluje manj pekoče in nekoliko bolj sveže.

Prijetno dišeče sveže ali posušene narezane lističe, delikatnega okusa, uporabljamo v juhah, enolončnicah, pri paradižnikovih in kumaričnih solatah ter pri svetli smetanovi omaki. Še posebno znani pa so: drobnjakova omleta, skuta in drobnjakovi štrukli.

ČOK HELENA

DROGINI NOVI IZDELKI

POSKUSNO GOJENJE RAKA PENAEUS JAPONICUS NA SEČOVELJSKIH SOLINAH

Gojenje plemenitih rib, školjk in rakov je panoga, ki ji v svetu pripisujejo vse večji gospodarski pomen.

V gospodarskem in tržnem smislu je zanimivo gojenje morskih rakov, zlasti vrst iz družine Peneidae, kamor spada tudi velika japonska kozica ali Pjaponicus.

Začetki gojenja Peneid segajo že v zgodnja 30. leta, ko so na Japonskem začeli s prvimi znanstvenimi raziskavami ter poskusi gojenja prav te vrste. V kasnejših letih proizvodnja ni bistveno naraščala, saj je temeljila predvsem na ribolovu ter enostavnih metodah ekstenzivnega gojenja. V 70. letih je proizvodnja v svetu začela naraščati ter v 80. letih dosegla vrh, zlasti v državah JV Azije, Latinske Amerike in Japonske. Od tu pa se je razširila tudi v mnoge evropske in mediteranske države - zlasti v Španijo, Portugalsko, Francijo in Italijo.

Zanimiv je podatek, da je dosegla svetovna proizvodnja kozic v letu 1991 kar 697.145 ton, največja potrošnika pa sta ZDA ter Japonska.

P. japonicus zraste v naravnem okolju do 255 mm ter doseže življenjsko dobo dveh let. Je bentoška žival, živi na muljevitem ali peskovitem dnu do globine 90 m. Zaradi tipičnega tigrastega vzorca po telesu jo imenujemo tudi tigrasta kozica ali kuruma shrimp. V družini Peneidae, ki obsega kar 318 vrst, je Pjaponicus vrsta, ki živi od J Afrike, Rdečega morja, Indije, Malezije, Filipinov do S Avstralije. Zanimivo je, da japonska kozica migrira skozi Sueški prekop v Mediteran ter gosto naseljuje obale Egipta, Izraela, Libanona, posamezne primerke pa so dobili tudi v Jadranskem morju. Torej je pojav japonske kozice vezan na naravne migracije te vrste. Z gotovostjo lahko trdimo, da se ta vrsta pri nas ne more razmnoževati, saj za razplod potrebuje povprečne letne temperature 20°C, zato lahko uspeva in se razmnožuje le v temperiranih morjih.

Po pigmentaciji ter organoleptičnih lastnostih je precej podobna mediteranski vrsti kozice - P. karathurus, ki naseljuje Jadransko morje, predvsem Črnogorsko Primorje.

V poletni sezoni 1993 smo začeli tudi pri nas s poskusnim gojenjem raka Pjaponicus. Poiskus je potekal v Sečoveljskih solinah - Fontaniggah na področju prve izparilne cone, v plitvem zemeljskem bazenu velikosti 70.250 m² in z višino vode 30 - 50 cm.

Po predhodnem sušenju in čiščenju smo bazen napolnili z morskovo vodo prek kanala Pichetto. Pretok morske vode je bil naraven, podprt s tokom plimovanja. Fizikalno - kemijske parametre (temperatura, slanost, pH, koncentracija kisika in amonijaka) smo zasledovali v različnih frekvencah, glede na njihovo spremenljivost, običajno vsakodnevno.

Uporabili smo ekstenzivno metodo gojenja, ki nam nudi možnost pridobivanja dobička iz naravne rasti, to je z naravnimi zalogi hrane, ki prihajajo z morskovo vodo v bazen. Ekstenzivna metoda gojenja vzdržuje ekološko ravnotežje v solinskem okolju, z majhno gostoto naselitve - 0.1 do 2 mladici / m².

8. in 13. julija smo v bazen vložili cca 160.000 mladice raka P. japonicus. Mladice smo uvozili z juga Italije, iz Lecce - Ittica Ugento S.p.a. Do dvojnega uvoza je prišlo zaradi velike stopnje umrljivosti mladice pri prvem transportu (dolga vožnja ter s tem poslabšanje pogojev v transportnih vrečkah). Gojenje raka P. japonicus zahteva sejanje mladice maja, ko se temperatura morja dvigne na 16 - 17°C. To smo zaradi težav pri iskanju proizvajalca mladice zamudili. Gojitveni cikel traja cca 3 - 4 mesece, ko raket doseže komercialno težo 20 - 35 g. Izlov se vrši septembra ali oktobra, ko temperatura pade pod 14°C. Med gojitvenim ciklusom smo periodično jemali vzorce za biometrično testiranje - merjenje dolžinskega prirastka ter ugotavljanje teže.

Z izlovom smo začeli šele konec septembra zaradi dvomesečne zakasnitve pri sejanju mladice. Izlov je potekal s postavljanjem posebnih izlovnih mrež - kogolov - na različnih mestih v bazenu. Metoda se je izkazala za primerno, edini omejujoči faktor je temperatura, ki znižuje bazalni metabolizem kozic ter s tem njihovo aktivnost. Izlovljenje s pomočjo kogolov je tako možno le pri temperaturah, ki niso nižje od 12 - 14°C. Izlov poteka še v novembru, vendar v zelo majhnih količinah.

Članek lahko zaključim z ugotovitvijo, da je poskus gojenja japonske kozice na Sečoveljskih solinah uspel, kljub vsem težavam, s katerimi smo se med gojitvenim ciklusom srečali. Na koncu izlova pričakujemo približno 420 kg kozic, kar pomeni deset - kratno povečanje glede na vhodno težo mladice.

Dobljeni rezultati pomenijo začetno orientacijo za vnaprej ter vzpodbudo za širitev proizvodnje v večjem obsegu.

ŠE POMNITE, DROGOVCI...

Le kdo ne pozna kave BARCAFFE? Skorajda vsak ljubitelj dobre kave ve, da je to DROGINA KAVA. Kava s tradicijo dobre kvalitete. V pričujočem članku vam odstiramo tančico prahu s poti nastajanja te cenjene blagovne znamke - BARCAFFE.

BARCAFFE PRED LETOM 1970 - ko to sploh še ni bil Barcaffé

Iz razpisa, ki je bil objavljen v časopisu v začetku leta 1967, sem prvič slišala, da obstaja podjetje s čudnim imenom "DROGA". To podjetje tedaj še ni bilo staro niti tri leta. V tem času sem iskala svojo prvo zaposlitev, zato sem poslala prošnjo tudi v DROGO. Pred sprejemom na delo sem se morala pogovoriti s tovaršom Rinom Medveščkom, ki je bil tehnični direktor, in nato še s tovaršom Marčelom Kraljem, ki je bil generalni direktor DROGE. Čeprav sem imela prvostopenjsko diplomno živilske tehnologije, sem bila sprejeta na delovno mesto tehnika v kontrolnem laboratoriju. DROGA je tedaj imela enega inženirja, drugega pa še ni potrebovala. Kontrolni laboratorij se je nahajal v sedanjem PC ZAČIMBA.

Za lažje razumevanje dogodkov, ki so temu sledili, bom opisala, kako je tedaj izgledala ZAČIMBA.

Na delu prostora, ki ga danes zaseda PC ZAČIMBA, je bilo le nekaj starejših stavb. Pražarna in polnilnica sta bili v prostoru danes opuščene stare pražarne. V sosednji stanovanjski hiši pa smo imeli "bunker", kjer je bila mešalnica za pecilni prašek, vanilin sladkor, pudinge in ostalo. Del polnilnice je bil tudi v stavbi, kjer danes pakiramo filter čaje. Tu je bilo tudi skladišče surovin in gotovih izdelkov ter prostora za mlina za kavo in za začimbe. V stavbi, kjer je danes menza, je bila pisarna

za vodjo ZAČIMBE, nekaj pisarn za potrebe prodajne in nabavne službe, kontrolni laboratorij, mehanična delavnica, skladišče za embalažo ter sanitarije.

Na mestu, kjer je danes skladišče za embalažo, je bila locirana ladjedelnica, ki je bila last SOLIN. Iz Lere do portoroških skladišč je sol potovala s posebnimi ladjami, ki so se imenovale MAONE. Ladjedelnico so

stroju postregle s koščkom rožiča ali zrnem semena. Iz polnilnice so bile pregnane, kar pomeni, da so se vračale žive. Za kokoši, zvaljene v mehanično delavnico, pa povratka ni bilo.

Čeprav je bila Začimba tedaj majhna in tehnološko slabo opremljena, je bila higiena na visokem nivoju. Zaposleni so sami skrbeli za čistočo in red - sproti so pospravljali okoli strojev,

pozdravljali ob vsakem srečanju.

Najbolj glasni pa so bili delavci pri nakladanju in razkladanju blaga s kamionov. Tudi ta dela je opravljala ista skupina delavcev. Kadarkoli je iz skladišča odpeljal večji kamion, napolnjen z našimi izdelki, smo si to šteli za izreden uspeh. Na kamionih je bilo, skorajda vedno, več kot polovica rožičeve moke, ki smo jo ročno pakirali po 1/4 kg in 1/2 kg. Kave smo predelali nekoliko manj, ker jo je bilo težko prodati. Delamarisov potnik je občasno pomagal prodajati kavo našim trgovskim potnikom tako, da je prosil trgovca, naj poleg dobre Delamarisove kave vzame še nekaj Drogine kave. Na področju predelave in prodaje kave smo bili med zadnjimi. Čeprav v majhnih količinah, smo naše izdelke že tedaj prodajali po celi Jugoslaviji.

Kontrolni laboratorij, v katerem sem delala, je vodil dipl.ing. Pavle Puhar. Laboratorij je bil opremljen le za opravljanje kemičnih analiz. Kvaliteta izdelka je bila odvisna predvsem od prizadevnosti posameznika, saj je bilo pretežno ročno delo. Ne vem, zakaj delavcem nismo bolj zaupali? Kontrolirali smo pravilnost mešanja vsake mešanice, % vanilina v vanilijevem sladkorju, aktivni CO₂ v pecilnem prašku,...Le redko se je dogodilo, da smo odkrili kakšno napako. Vsaka šarža

(se nadaljuje)

Kavni izdelki stare Začimbe pred letom 1964

uporabljali za popravilo teh ladij. Na delno potopljenih in propadlih maonah smo v lepem vremenu kar malicali.

ZAČIMBA ni bila ograjena, pa tudi ne asfaltirana. V tedaj še čistem potoku, ki je v neposredni bližini, so se na "škaletah" kopali otroci iz sosednjih hiš. Te nekdanje otroke še danes srečujem (v DROGI), zato sem si zapomnila imena: Melanija, Janda, Valter, Ferruccio, Samo,...Po dvorišču ZAČIMBE so se pasle kure. Le bolj pogumne so občasno stopile v polnilnico in si pri

pred odhodom z dela pa so proizvodne prostore tudi pometli. Zaposleni v drugi izmeni so pred koncem delovnega dneva še pomili tla. Generalno čiščenje je bilo vsako soboto. Dve uri pred koncem delovnega dne (prve izmene) so čistili in prali - tudi šipe. Ko so to delali, so bili zelo glasni, saj so si imeli veliko povedati. Včasih so se malo pošalili, včasih malo ozmerjali, občasno pa tudi skupaj zapeli. Ta opravila so bila tudi neki način pristnega druženja. Glasno smo se

ŠE POMNITE, DROGOVCI...

je bila kontrolirana in rezultat vpisan v laboratorijski zvezek. Tudi pri kavi smo redno opravljali kemične analize. Gotovih izdelkov (razen pudingov) nismo degustirali, ker smo bili prepričani, da so izdelki dovolj dobri.

Spominjam se dogodka, ko sem v laboratoriju prvič skuhalo kavo. To sem naredila, da bi izboljšala svoje slabo počutje. Pod mlinom sem vzela nekaj pražene mlete kave, ki sem jo nesla v laboratorij. Tam sem kavo tudi skuhalo na plinskem kuhalniku, ki je bil v digestoriju. Še danes se spominjam mimoidočih, ki so opazili, da med službenim časom kuham kavo. Njihovi obrazi so bili očitajoči. Morda je to bil razlog, da mi kava ni ugajala, čeprav sem se po njej počutila bolje. Ta moj podvig ni ostal neopažen. Po tretjem ali četrtem kuhanju (časovne komponente med kuhanji se ne spominjam več) sem bila opozorjena, da mi priprava in uživanje kave med službenim časom ne sme postati navada. Če mi to opozorilo ne bi bilo izrečeno, sem prepričana, da na področju kvalitete

kave (vsaj z mojo pomočjo) ne bi prišli tako daleč. Mnogi, ki me poznajo, pravijo, da sem trmasta - s prizvokom negativne lastnosti - vendar je moje kljubovanje privedlo do tega, da smo v kontrolnem laboratoriju začeli redno kuhati in degustirati kavo.

Surovo kavo smo dobivali po ključu, ki je bil izdelan v Beogradu. Vse pražarne so dobivale enake sorte surovih kav, različne so bile le količine. Vodja nabavne službe, g. Toni Kosovel, je pogosto odhajal v Beograd, da bi izbral več kave, kot so nam jo dodelili. Kave so bile dokaj kvalitetne. Izbira različnih sort je bila fantastična. Pripetilo se je, da smo imeli v skladišču naenkrat tudi po 16 sort surove kave. Razlike med posameznimi sortami pridejo še toliko bolj do izraza, če obstaja možnost primerjanja. To možnost smo dobro izkoristili. Učenje o posameznih sortah kave je bilo povezano z vsakdanjim delom. Ob spominu na te čase začutim nostalgijo do kav iz Etiopije. Samo tedaj smo lahko izbirali med sledečimi etiopskimi kavami : Harvar,

Sidano, Gimmah, Gimbi in Macco. Te kave niso bile pridelane na plantažah, zato niso imele lepega videza. Sprazene pa so nudile zelo, zelo dobro aromo. Z velikim veseljem sem jih pripravljala za degustacijo in še z večjim veseljem sem jih degustirala. Ko smo dodobra spoznali surove kave, smo začeli pripravljati nove kavne mešanice.

DROGINI kavni izdelki so bili : MINAS pražena v zrnu, SANTOS pražena v zrnu in PORTOCAFFE mešanica praženih kav v zrnu in mleta. Pakirali smo jih po 50 g, 100 g in 200 g. Kavo smo polnili ročno, s pomočjo polavtomatov ali na stroju Fawema. Ta stroj je bil primeren za pakiranje kave v zrnu. Čeprav je bil počasen in zelo občutljiv, je bil najboljši, ker je bil edini pravi polnilni stroj za kavo.

Za ta stroj in za ostale načine pakiranja smo uporabljali že izdelane vrečke s križnim dnom, narejene iz papirja in celofana. Ta embalažni material ni bil dovolj dobra zaščita za praženo kavo, še posebej, če je bila le-ta mleta. S časom so te vrečke postale neugledne in mastne. Kava je hitro spreminjala svoje dobre kvalitetne lastnosti. Prehitro je postala žarka in neužitna. Takšno kavo smo pogosto morali vzeti nazaj s trga. Vedeli smo, da bi s primešanjem te pokvarjene kave sveži dobri kavi le poslabšali kvaliteto, zato smo staro zavrženo kavo uničevali s sežigom. To smo počeli na prostem, na neurejenem terenu v neposredni bližini Začimbe. Dogodilo se je, da smo naenkrat dobili nazaj tudi po 700 kg stare kave. Sežiganje takšnih količin nas je predrago stalo, zato smo se odločili, da čimprej zamenjamo embalažo s kvalitetnejšo.

Na zahodu so tedaj pričeli izdelovati triplastno kaširano folijo (celofan, aluminij, polietilen). V takratni Jugoslaviji smo se prvi odločili za uvoz in uporabo te embalaže.

Ta odločitev je bila prelomnica na področju izboljšanja trajnosti in kvalitete DROGINE kave.

MARIJA TUL

P.S. : O nizu dogodkov, ki so sledili tej prelomnici, pa boste prebrali v drugem delu članka, ki bo objavljen v naslednji številki glasila.

Kavni izdelki nove DROGE po letu 1964

Še nasvet za enostavno pripravo manj znanih SHIITAK SHIITAKE Z JAJCI

- 2 žlici masla
- 2 mladi čebuli, narezani na koščke
- 4 suhe gobe, namočene v mlačni vodi
- 1 skodela svežega graha
- 4 jajca
- sol in začinka po okusu
- ščepec popra

Na maslu popražimo čebulo, dodamo narezane gobe in grah. V pokriti posodi jih dušimo 10 minut. Dodamo začinko, prelijemo s stepenimi jajci in popoprano. Posodo pokrijemo in na nizki temperaturi spečemo omleto. Postrežemo s solato.

SINDIKALNI KOTIČEK

SOUPRAVLJANJE DELAVCEV PO NOVEM

KAKO ZAKON V PRAKSO

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

V prejšnji številki NAŠEGA GLASU smo se seznanili z določili in možnostmi, ki jih delavcu ponuja ZAKON O SODELOVANJU DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU, torej gre za sodelovanje delavcev, oz. natančneje predstavnikov delavcev, pri upravljanju nove organizacijske oblike dela - to je v našem primeru DROGE, družbe z omejeno odgovornostjo.

Slišati je, da gre pri ZAKONU O SODELOVANJU DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU pri nas za "najbogatejšega" med evropskimi zakoni soupravljanja. Temu lahko pritrdimo ali tudi ne.

Pomanjkljivosti zakona so, da:

- nima nobenih rokov,
- nikogar ne obvezuje,
- od delodajalcev ničesar ne zahteva,
- ni obligatoren (obvezen),
- sindikata v zakonu skorajda ni,
- takorekoč ne seže izven tovarniških plotov.

Nekateri managerji pa že predvidevajo, da bo sindikat poslej odveč!

Zakon pa ima tudi pozitivno vsebino, kajti 1. in 2. odstavek 5. člena pravi takole: "Poleg načinov sodelovanja delavcev pri upravljanju, določenih z 2. členom tega Zakona, se lahko z dogovorom med svetom delavcev in delodajalcem DOLOČIJO TUDI DRUGI NAČINI SODELOVANJA DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU.

S pisnim dogovorom med

svetom delavcev in delodajalcem se podrobneje uredi uresničevanje pravic iz tega zakona ter druga vprašanja, za katera je s tem zakonom tako določeno, lahko pa se dogovori tudi več soupravljalских pravic delavcev, kot jih določa ta zakon."

Možnosti torej so, toda kako jih izkoristiti?

Prvi poskus oživeti novi Zakon je v DROGI že mimo. V začetku oktobra so se namreč sestali predstavniki skupščine, delavskega sveta, vodstva DROGE in sindikata. Sestali smo se z namenom, da se dogovorimo o načinu avtonomne ureditve določil Zakona v družbi DROGA.

Glede na določila Zakona o soupravljanju, da se lahko sedanji DELAVSKI SVETI (kjer so še) enostavno preimenujejo/preoblikujejo v SVETE DELAVCEV, je na tem sestanku prevladalo mnenje, da bi ne bilo treba novih volitev. Sedanji DELAVSKI SVET pa naj bi oblikoval stališče do vsebinskega in izvedbenega koncepta za preimenovanje oz. prevzem nove vloge. Po domače rečeno, sedanji delavski svet naj bi torej dobil novo "obleko".

Sindikati DROGE smo proti takemu "preoblačenju" in menimo, da moramo izkoristiti določila 5. člena Zakona o soupravljanju. Gre za popolnoma novo vlogo soupravljanja, ki je ne moremo enačiti s preteklostjo, saj vemo, da so bili prejšnji delavski sveti kljub mnogoterim naporom

delavcev le formalni predstavniki delavcev in le redko kje so tudi dejansko izvajali vlogo samoupravljanja. Le kdo si - še posebej v današnjih splošnih razmerah nove družbene ureditve, v kateri ne vidimo dostojanstva in spoštovanja delavčevega prispevka in pravega vrednotenja njegovega dela - še želi FORMALNIH svetov delavcev? (op. moje opombe o delavcu - človeku ne veljajo le za nas v DROGI, temveč širše).

Sindikati predlagamo KONKRETNO AVTONOMNO UREDITEV Zakona o soupravljanju v DROGI in sicer naj bi sprejeli splošne akte:

- PARTICIPACIJSKI DOGOVOR (dogovor med delodajalcem (vodstvo družbe) in svetom delavcev,

- POSLOVNIK o delu SVETA DELAVCEV.

V STATUT družbe pa je potrebno vnesti osnovna določila o SVETU DELAVCEV, NADZORNEM SVETU in DELAVSKEM DIREKTORJU.

In če smo že pri konkretnih aktih, povejmo še, kakšen bi bil logičen vrstni red opravi:

- VOLITVE Sveta delavcev, Nadzornega sveta in Delavskega direktorja (moti se, kdor si misli, da je delavskega direktorja

možno imenovati le izmed članov sveta; lahko je to kdo drug, lahko je celo kdo izven družbe DROGA - pomembno je, da bo to oseba, ki bo DEJANSKO ZASTOPALA INTERESE DELAVCEV za vse zadeve, ki jih zakon dopušča,

- SVET DELAVCEV sprejme POSLOVNIK o svojem delu,

- SVET DELAVCEV sklene PARTICIPACIJSKI DOGOVOR (izkoristiti možnosti, ki jih daje 5. člen Zakona o soupravljanju),

- normativna ureditev z dopolnitvijo STATUTA družbe.

Toliko za začetek. Pri vsem tem je zelo pomembno ponuditi vsem delavcem, še posebej kandidatom za SVET DELAVCEV, dovolj znanja o novi vlogi soupravljanja delavcev.

Za zaključek in zadnji argument: sedanji DELAVSKI SVET je za nas delavce opravil vrsto pomembnih nalog. Izpolnil je svojo vlogo z izvrhano mero odgovornosti. Volilci smo to tudi pričakovali.

DELAVSKEGA SVETA pa nikakor NISMO POOBLAŠTILI, da SAM SEBE PREIMENUJE v SVET DELAVCEV !!!

Predsednica sindikatov
DROGE
DRAGICA MEKIŠ

NOVICE IN ZANIMIVOSTI

POLETJE 1993 JE BILO ...

Apartma,prikolica Lokacija	Planirano nočitev	Realizirano nočitev	% real.	% zun. gostov
KANINSKA VAS BOVEC		zunANJI		zunANJI
Apartma št. 1	60	78 (15)	130	24
Apartma št. 2	60	58 (13)	97	22
Apartma št. 3	60	47 (22)	78	37
Apartma št. 6	60	59 (18)	98	3
Apartma št. 15	60	63 (19)	105	32
MAREDA NOVIGRAD				
Apartma št. 304	60	38 (0)	63	0
Apartma št. 305	60	37 (7)	63	8
Apartma št. 10/122	60	56 (10)	93	16
LOPARI MALI LOŠINJ				
Apartma št. 36	60	58 (9)	97	15
Apartma št. 32A	60	62 (4)	103	6
Apartma št. 37A	60	70 (25)	117	42
CAMP GOZD MARTULJK				
PRIKOLICA SOLINE	60	55 (14)	92	23
CAMP ŠOBEČ				
Prikolica Barcaffe	60	54 (0)	90	0
Prikolica Maestro	60	47 (0)	78	0
SKUPAJ	780	762 (156)	98	20

Opomba : Planirane nočitve - 2 meseca, julij in avgust

Realizirane nočitve - gre za nočitve nosilca napotnice, ne pa nočitve vseh udeležencev počitnikovanja

V Kaninsko vas v Bovcu še vedno zelo radi in množično odhajamo na dopust. Precejšnje je tudi povpraševanje zunanjih gostov po Kaninski

vasi. Manjše število dopustnikov pa je odraz splošne materialne krize. Letos v Kaninski vasi v Bovcu nismo opravili večjih vzdrževalnih

del, ker niso bila potrebna. Pač pa je nujno narediti prenekatera manjša vzdrževalna opravila. V Maredi pri Novigradu smo v maju in juniju

opravili precej vzdrževalnih del in menjali inštalacijske naprave. Moramo pa še zamenjati rolete in sicer tako, da bodo obešene znotraj, ker imajo zunaj kratko življenjsko dobo. So plastične in jih uniči že manjše neurje ali burja.

Odstotek gostov v Maredi je skromnejši kot leta 1992 predvsem zaradi politične situacije. Sicer pa so se letos gostje v Maredi dobro počutili.

Lopari na Malem Lošnju so naš, predvsem za Štajerce, najbolj priljubljen kraj za letovanje. Največ gostov je namreč bilo ravno iz GOSADA. Z bivanjem so bili zadovoljni tako v apartmajih, kot v samem turističnem naselju. V Loparih je nujno opraviti vrsto drobnih vzdrževalnih del, ki jih lahko opravijo tudi naši strokovnjaki iz profitnih centrov. Gre za manjša mizarska in ključavničarska ter podobna dela. V Loparih smo v tej poletni sezoni, pravzaprav na koncu sezone, popleskali okna in vrata v 2 apartmajih, in sicer so to naredili gostje v zameno za enotedenski gratis paket bivanja v apartmaju. To smo uspeli narediti v vseh 5 apartmajih v Kaninski vasi lansko pomlad.

V kampu Gozd Martuljk smo letos imeli samo 1 prikolico, z nazivom SOLINE. Obisk je bil precejšen (92%), vendar so v Gozdu Martuljku letos spremenili možnosti kampinga tako, da je možno kampirati najmanj 6 mesecev in ne kot doslej, le 2 meseca. To pa je bistveno podražilo naše stroške, saj vemo, da je interes za letovanje predvsem v juliju in avgustu.

V kampu Šobec smo imeli letos 2 prikolice. Obiskovalci so bili sicer navdušeni, kampnina pa je bila tudi tu dokaj visoka.

Skratka, letovanje v počitniških prikolicah ne pokriva nastalih stroškov, zato nastaja izguba, ki pa se pokriva s prihodki v apartmajih.

DRAGICA MEKIŠ

NOVICE IN ZANIMIVOSTI

Nastopanje na znamenitih svetovnih sejmih je ena izmed najučinkovitejših promocij podjetja. Pa ne le to, tudi sami ogledi sejmov ponujajo možnost spremljanja svetovnih dogajanj v prehrabeni industriji.

KRAKOFOOD 93 -

Mednarodni sejem prehrane v Krakovu na Poljskem

Slovenska prehrabena industrija, njene možnosti in sposobnosti so bile na Poljskem velika neznanka. Tak vtis smo dobili na Krakovskem prehrabnem sejmu, ki so ga letos organizirali po zgledu FOODAPESTA v Budimpešti.

KRAKOFOOD je bil sicer mednarodni sejem, vendar še vedno pretežno regionalnega značaja, saj je bilo od 106 razstavljalcev le 40 % razstavljalcev iz tujine.

Večji sejem je PELAGRA v Poznaniu, kjer razstavlja svoje izdelke kar 1700 podjetij iz 30 držav.

Med slovenskimi razstavljalci so bili DROGA, ETOL TRADE, MLINOTEST, ŽITO, ŠUMI, LJUBLJANSKE MLEKARNE ter Poslovno združenje prehrane, ki je zastopalo FRUCTAL, PIVOVARNO LAŠKO, Poslovno skupnost vinogradništva in vinarstva, MIP, RADENSKO, KRANJSKO in LJUTOMERSKO MLEKARNO ter Poslovno skupnost sadjarjev.

Udeležba na tem sejmu je bila za vsa slovenska podjetja nadvse koristna. Ne samo Poljaki, tudi Čehi in Slovaki so se zanimali za naše izdelke. Obisk našega razstavnega prostora je bil množičen, tako da so bile možnosti tudi za sklepanje konkretnih poslov.

Na Poljskem je zasebnitvo že precej razvito. Vse, kar je tujega v poljskih trgovinah, in tega je veliko, so uvozila za to registrirana podjetja.

Večjih nakupovalnih centrov skorajda ni, zato je nujno (če hočeš prodajati na tem trgu) imeti svoja skladišča ali pa grosistično trgovino v mešani lastnini.

Interes obiskovalcev sejma za naše izdelke je bil velik, predvsem zaradi izredno preglednega in okusno pripravljenega razstavnega prostora, ki je zelo izstopal od ostalih, zaradi širokega in zanimivega asortimana začimb in čajev, lepe in privlačne embalaže, predvsem sadnih čajev - klasike (okence in zato vidna vsebina), elegancije pakiranja začimb (vrečke, kartonček in poličke), ter zaradi praktičnosti uporabe izdelkov v plastenkah, njihovega lepega izgleda in velikosti, predvsem pa vidne vsebine.

Za konec naj dodam še to, da je prizadevanje Poljakov, da pridejo v Evropo, enako veliko kot naše in da imajo Poljaki trgovsko žilico, ki ni nič manjša, kot je naša.

HELENA ČOK

IN ŠE NEKAJ O ANUGI

Samo na enem kraju na zemeljski obli lahko najdeš odgovore na vsa vprašanja iz sveta hrane in prehrane. In to je na živilski sejmu ANUGA.

Svetovni živilski sejem ANUGA pripravijo vsaki dve leti v Kolnu. Sejmišče obsega 14 razstavnih objektov, večina jih je v dveh nadstropjih, razstavna površina je 260.000 m². Letos je bil sejem odprt od 9. do 14. oktobra, na njem pa je sodelovalo 6300 razstavljalcev iz 99 držav.

ANUGA je predvsem razstava izdelkov (pod imenom CONSUMA); poleg njih pa je razstavljena tudi oprema za živilsko industrijo (TECHNICA) in oprema za gostinstvo (GASTROMA).

Letos je na sejmu razstavljala tudi Slovenija. Pojavila se je na skupnem razstavnem prostoru kot **Poslovno združenje prehrane Slovenije**. Prostor je bil dovolj velik za več kot 20 slovenskih podjetij. Svoje izdelke so razstavljali ABC Pomurka, Delamaris, Fructal, MIP, Perutnina Ptuj, Žito... in DROGA PORTOROŽ.

Na sejmu me je prevzela izredno bogata ponudba prehrabene industrije, predvsem velika izbira (light) nizkokaloričnih izdelkov, ki ohranjajo idealno telesno težo, in vseh vrst zmrznjenih jedi. Tržišču se ponuja tudi vse več izdelkov, katerih hitra priprava prihrani veliko časa. Opazila sem tudi veliko skrb za zdravo prehrano.

Naša DROGA se je na sejmu enakovredno pojavila sredi drugih razstavljalcev in menim, da ima dobre perspektive tudi za prihodnje ANUGE.

DARJA KORČE - PAVLIČ

Sezona je bila uspešna; v dveh mesecih intenzivnega dela je bilo pridelanih 12.436 ton soli in približno 40.000 m³ visoko koncentriranih slanice za naslednjo sezono. Razveseljivo je, da smo za tono pridelane soli porabili manj delovnih ur kot prejšnja leta.

*Srečno
1994!*

NOVICE IN ZANIMIVOSTI

IZJEMNA GOBARSKA SEZONA (...bilo jih je kot gob po dežju...)

Dobri poznavalci narave pravijo, da so zime, ki sledijo obilni rasti jesenskih gob, hude. Novembrski sneg je to potrdil. Gobarji že nekaj let ne pomnijo tako velike rasti gob, kot je bila letošnja jesen.

Ko omenjam poznavalce narave in gobarje, imam v mislih ljudi, zaposlene v DROGI, ki že leta delajo pri odkupu zelišč in gozdnih sadežev in imajo bogate izkušnje in znanje na tem področju dela.

Bralcem glasila je gotovo znano, da se DROGA ukvarja z odkupno dejavnostjo že od ustanovitve. Odkup zelišč in gozdnih sadežev je ena od njenih glavnih dejavnosti, pomembnih tudi za ostale dejavnosti - proizvodne in prodajne.

Odkupno mrežo povezujejo 4 odkupne postaje : v Središču ob Dravi, na Vrhniki, v Novem mestu in v Mostu na Soči. Posamezne odkupne postaje povezujejo odkupna mesta oz. odkupovalce po določenih področjih v Sloveniji. Mreža ima že dolgoletno tradicijo, zato lahko trdimo, da je trdna in zanesljiva. Pred leti je bila sicer mnogo večja, saj je povezovala odkupna mesta na celotnem področju bivše Jugoslavije. Danes te povezave ni več, toda ostalo je znanje in ostale so številne izkušnje.

Ti dve lastnosti sta prišli močno do izraza pri jesenskem odkupu gob, ko je DROGA odkupila v mesecu in pol preko 250 ton gob in jih prav toliko izvozila.

Jesenski odkup gob **jurčkov** se je pričel 10.septembra in je na veliko začudenje gobarjev trajal do konca oktobra. Dnevno največje količine gob so bile odkupljene in prodane v drugi polovici septembra; v špici sezone (nekaj dni v septembru) je bilo dnevno odkupljenih in prodanih preko 15 ton gob.

Po 20.septembru se je pričel tudi odkup gob **štorovk**, ki pa je bil, za razliko od lanskega odkupa te vrste gob (lani preko 100 ton, letos pa cca 33 ton), veliko nižji. (Gobarji manjšo rast štorovk razlagajo s tem, da rast ene vrste gob izključuje rast druge.) " Na srečo," - je bilo za šalo občasno slišati med delavci na odkupu, saj specifična gob, njihova hitra rast in pokvarljivost narekujejo nevarne ritme dela, ki ga je težko obdržati daljše obdobje. Konec delovnega dne se velikokrat stika s pričetkom novega in zaradi izredno kratkih rokov ukrepanja se številni problemi zdijo veliko težji in včasih nerešljivi.

Toda izkušnje in znanje na tem področju dela, ki jih imajo ljudje, zaposleni v DROGINEM ODKUPU, so bili kos številnim, dnevno porajajočim se problemom in nenazadnje odločilni, da se bo bogata letina gob odrazila tudi na DROGINEM dohodku.

MAJDA VLAČIČ

VABILO - VABILO - VABILO - VABILO

❄️ VESELO V NOVO LETO! ❄️

Vljudno Vas vabimo
na novoletno družabno srečanje DROGE Portorož

❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️

SOBOTA, 18. 12. 1993, ob 19. uri
V RESTAVRACIJI GH METROPOL

Za jedačo, pijačo, glasbo in
družabne igrice je poskrbljeno.

Prisrčno vabljeni!

MALO ZA ŠALO, MALO ZARES

Bil je resnično

PIKNIK DOBRE VOLJE

25. septembra 1993 v avtokampu Lucija. Ljubi bog nam ni naklonil najbolj primerneга vremena, a se nismo dali. Prišli smo, se zavrteli in poveselili. Na letošnjem pikniku, poimenovanem PIKNIK DOBRE VOLJE, so žal nekateri pokazali "preveč" dobre volje. To bi ne bilo nič posebnega, če bi si ta dobra volja ne izbrala tudi žrtev. A bodi o tem dovolj. Čeprav v manjšem številu kot lani so nas tudi letos z udeležbo razveselili bivši sodelavci, tisti že v pokoju.

Naš piknik je zelo popestril "glavni" pevec večera g. Vlado Kalember s svojim ansamblom. Resnično velik pevec in človek, ki se je tako zelo vživel v našo družbo, da nam je kasneje sporočil, kako prijetno se je počutil med nami.

Dobrote iz kuhinje je pripravljala g. Branko in ni ga bilo, ki bi njegovega zelja s pečenko ne pohvalil.

Skratka, bil je PIKNIK DOBRE VOLJE!

Večno atraktivno in enkratno za tiste, ki vlečejo in za tiste ob vrvi. Našega piknika pa brez vlečenja vrvi verjetno ne bi bilo...

In če je vlečenje vrvi popoldne, brez dopoldanskega nogometa tudi ne bi šlo. Uradni rezultati: **1.mesto** so si prislužili **ARGOVCI**, za gole so poskrbeli Mitko Omerza in Miroslav Indić; **2.mesto** je pripadlo dečkom iz **TRŽENJA**, gole so prispevali Matjaž Čačovič in Vili Kleva; **3.mesto** je ostalo za **ZACIMBOVCE**, ki so še vedno v formi. Gole pa so dali Valter Mamilovič, Danilo Kozlovič in Darko Ekselenski.

Najboljši so si zaslužili prehodni pokal, ki ga baje lepo čuvajo in ga nameravajo na novo osvojiti ob naslednji priložnosti.

DRAGICA MEKIŠ

KUNIGUNDINI ZAUPNI POMENKI

Draga Kunigunda,

slišal sem (pa ne vem, če je res), da so določeni ljudje še pred zakonom o privatizaciji na lastno pest privatizirali kar lepa sredstva in nato odšli. Ali jih ne bi kazalo poklicati na zagovor?

Maščevalen

Poklicati? Potem, ko smo se jih končno znebili?

Draga Kunigunda,

imeli smo nekaj seminarjev o kvaliteti dela in izdelkov. Kaj pa kvaliteta medsebojnih odnosov?

Natančen

Takole je to: bolj kot boš nekvalitetno gobcal o svojem šefu, bolj bo kvalitetna brca, ki jo boš občutil.

Draga Kunigunda,

kakšne ugodnosti in perspektive bo privatizacija nudila malemu človeku, delavcu? Ali mu bodo te spremembe prinesle boljše življenje?

Usmiljeni Samaritan

Malo pobrskaj po zgodovini: kaj pa so, odkar živi človeštvo, prinesle spremembe malemu človeku...?

Draga Kunigunda,

sem slišal, da je nemška tovarna avtomobilov VW prešla na 29 - urni delovni teden, pa še 3.000.000.000 DEM bodo prihranili na ta način. Ali jih ne bi kazalo posnemati?

Ljubitelj novosti

29 - urni delovni teden - ali se šališ? Saj to je skoraj 6 ur na dan! Si pomislil, da mnogi pri nas ne bi vzdržali takega tempa?

Draga Kunigunda,

vsako leto ti zastavim isto vprašanje, pa ti ga bom tudi letos: "Ali bomo že končno dobili to trinajsto plačo? Koga od odgovornih naj to vprašam?"

Vztrajen

Ko ti že toliko ugaja številka 13: čimmanj otresaj jezik, da ne boš odrinjen - kot trinajsto prase!

Draga Kunigunda,

zanimajo me rezultati dela komisije SDK za lastninjenje našega podjetja. Rad bi vedel, če je že znana kakšna novica o tej ali oni nepravilnosti v poslovanju.

Škodoželjen

Nobene novice! O vsem, kar so odkrili, že celo desetletje vrabci čivkajo!

Draga Kunigunda,

ko že posnemamo Evropo glede lastninjenja in drugih stvari, ali jo bomo posnemali tudi glede napredovanja na delovnih mestih? V Evropi namreč (v dobrem podjetju) napredujejo ljudje postopoma in po vrsti. Kaj pa mi?

Umirjen

Pri nas bomo / bodo še naprej napredovali preko vrste.

S.P.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

1 FRAM, 5 KAVA, 9 VIANI, 10 OTAVA, 12 ORTLER, 13 VARANT, 15 PANAKEA, 17 RENTA, 18 ETTER, 19 NRT, 21 ŠJOR, 22 RIS, 23 AKORD, 25 ENO, 26 ALS, 27 LASER, 28 TIK, 29 OČIM, 31 AMADEO, 33 ARAK, 35 AMAL, 36 LJADOV, 38 MLEV, 40 LAZ, 41 ENARE, 43 SIK, 45 ENA, 46 NAGON, 47 NOV, 48 STUD, 50 KOL, 51 NELA, 52 KARAS, 54 NEGOTIN, 56 ANANAS, 58 TARENT, 59 AVALA, 60 ANIŽA, 61 NAOS, 62 RAKE

1 in 5 navpično - sporočilo DROGE: FITNESS, ČAJ ZA URAVANJANJE TELESNE TEŽE

DROGA

d.o.o. PORTOROŽ

NOVOLETNA KRIŽANKA

PC SREDIŠČE OB DRAVI	SADEŽ VINSKE TRTE	NAB KOREO- GRAF (IKO)	DELAV- SKA ORGANI- ZACIJA	DALMA- TINSKO ŽENSKO IME	PRITR- DILNICA	REKA V ITALIJI (PAD)	OPTIČNI POJAV	KRITIKA	OMEMBA	FIZOLO- VKA	KOPALIS- ČE PAI DENETKAI LEPO ODLAČENJE	PC IZOLA	STOPNI- CA PRED VRATI
VELIK VRH						DELAVEC V HOTELU GORA V ŠVICI							
REKA V SEVERO- ZAHODNI FRANCIJI					ZADNJE PREDIVO PRIPADNI GERMANI PLEMENA								
STENA				OLAVNI STEVIK OKRAS, DEKOR									
DELO ENEGA DNE						NEKADNJA SREDNJA BOLA OSEBNI ZAJMEK							
PC SEČA		POLJAKOV BRAT POLJSKI NOBELOVA LATA 1924 (KRAJINA)											
PLINSKA ZMEŠ ATMOS- FERE					PRESIVAL- KA IGA VODJA FINANČNE SWIZE (PETERLIN)								
VOJSKO- VODJA, NI JE PREMA- GAL ATILIO						TUJE ŽENSKO IME							
NAŠA IN GRŠKA ČRKA													
NAZIV													
VELIK MORSKI SESALEC													
BORIS NOVAČK													
PERGAM- SKI KRAJ													
SREČNO 1994													
GLAVNA URADNICA NABEDA GLASU (ULIJANA)													
OVSENO STEBLO BREZ PLODA													

AVTOR JOŽE BORKO	AVTOBUS ZA MESTNE TURIST. VOZNAČE	PC GRADIŠČE	NEKDAJ KRALJEVI NAMEST- NIKI NA HRVAŠKEM	ESTONEC	IME PEVKE KOVAČIČ	ZNAK ZA TANTAL	SREČNO 1994	PC IZOLA	STOPNI- CA PRED VRATI
SILIKAT ODPOREN PROTI OGNJU							ANTON TROŠNIK		
ŽENSKO IME							ROBERT REDFORD V VODI TOPLJIVA TEKOČINA		
MUSLIMA- NSKO SVETO MESTO V NILUVI DELTI						PLEMIČ V STARI TURCIJI TOPNI- STVO			
OTILIJA (LJUBKA)				POTRDLILO ZA SLUŽBO POTOVANJE					
				BLAMAŽA					
ČASOVNI VEZNIK			NEGA IZDEVEK DIRKARJA AGOSTI- NIZO				IME 16-RALCA SERBOD- ŽIJE	MALAJ- KA BOLEZEN (BLAZNET)	
BRLOP NAPRAV PREJAN V JEZNI ANGLIJI	.....								

SREČNO
1994